

ROZHOVOR s Ing. Bc. Martin Svoboda, DiS., MBA, učitelem ekonomických předmětů na Střední škole technické a ekonomické Brno, Olomoucká 61, p. o.

Jak dlouho je vaše škola v projektu Finanční gramotnost do škol společnosti yourchance?

K dnešnímu dni to bude 5 let. Musím říct, že jsme měli štěstí, protože jsme si tento projekt vybrali jako aktivitu z projektu KaPoDaV, který v Jihomoravském kraji začínal v roce 2017. Dnes už ale fungujeme přes dva školní roky samostatně a přímo v návaznosti a myšlenice projektu Finanční gramotnost do škol.

Co na tento projekt a společnost yourchance a jejich aktivity říkáte?

Naše škola hledá a snaží se žákům přinášet praktické dovednosti také z vnějšího prostředí. Vybíráme si projekty, které mají pro žáky udržitelnost a dlouhodobé využití v jejich životě a osobní prosperitě. To přesně tento projekt nabízel a společnost yourchance nám ukázala a naučila nás využívat finanční gramotnost tak, jak jsme doposud neznali. Zejména z pohledu teorie a praxe ve výuce, vzdělávání pedagogických pracovníků, využití aplikací, tvorby projektů, zapojení do soutěží a mimoškolní spolupráci. A právě témata, která yourchance propaguje a kterými se zabývá, jsou důležitá po celý náš život – a to nás oslovilo a jsem velmi rád za skvělou spolupráci.

Jaký vztah k penězům mají podle vás dnešní děti?

Myslím si, že dnes děti mají větší povědomí než naše generace. Zejména díky digitalizaci bankovníctví, osvětě v médiích a dostupnosti internetu. Je ale důležité, aby si děti uměly vybrat a pracovat jen se „zdravými“ informacemi o penězích a těmi správnými finančními produkty. Je důležité, aby děti uměly myslet do budoucna a pracovat se svým rozpočtem a finančními prostředky.

Jaký byl u vás prvotní spouštěč k zapojení se do finančního vzdělávání a certifikace konceptu Finančně gramotná škola?

Byla to pro mě zajímavá zkušenost, jelikož certifikace umožňovala rozšířit nástroje k výuce finanční gramotnosti u nás na škole. Díky zapojení učitelů, realizaci akcí a projektů pro žáky se to pomalu formovalo a nabalovalo na sebe. Naším cílem bylo více zapojit a podpořit výuku finanční gramotnosti u nás na škole. Cenná v tomto byla podpora našeho pana ředitele Ing. Pavlíka. Systém certifikace se nám velmi líbil. Zahrnuje i kus seberealizace a musím uznat, že jsem měl coby ekonom trochu jiný pohled na finanční gramotnost do doby, než když jsme si prošli vzděláváním a certifikací u yourchance.

Ve kterých třídách a v jakých předmětech jste finanční gramotnost začínali vyučovat? Nebo jste její výuku koncipovali jako samostatný předmět?

Osobně si dnes myslím, že pokud chce někdo z kolegů začít vyučovat nebo využívat něco z finanční gramotnosti ve svém vyučovacím předmětu, jde to snad v jakémkoliv. Vrátím se ale k dotazu, u nás na střední škole učíme finanční gramotnost v ekonomických předmětech, občanské nauce a dnes díky propojování digitálních dovedností také v informatice, popř. v cizím jazyce. Naši žáci vyjíždí na Erasmus+ a musí správně hospodařit s přidělenými finančními prostředky.

Jako třetí česká škola jste dosáhli diamantový certifikát finančně gramotné školy. Jak se to podařilo a proč jste se do toho vlastně pustili?

Pro naši školu to byl velký úspěch, zároveň výzva a odpovědnost do dalších let. Také jsme byli velmi překvapeni, že se nám to jako první střední škole povedlo. Za to, že jsme diamantové úroveň certifikátu dosáhli vděčíme i dobře nastavenému certifikačnímu procesu. Fungovalo ale zejména jednoduché pravidlo, pokud se žákům a učitelům chce, je tvorba různých aktivit snazší. Postupně se dařilo otevírat další a další dveře a rozšiřovat naše možnosti ve výuce s žáky i spolupráci s okolím školy. Velké díky patří lektorskému týmu yourchance, konkrétně Ing. Matěji Švehlíkovi a zvláště Ing. Kateřině Lichtenberkové za spolupráci. Jak ale zmiňuji výše, stěžejní u nás bylo to, že jsme jednoduše CHTĚLI rozšiřovat pojetí finanční gramotnosti pro naše žáky a pan ředitel tomu byl velmi nakloněn.

Popíšete čtenářům krátce činnosti, aktivity, které jste pro dosažení certifikátu realizovali? Jaké byly mimo půdu školy?

Nejprve jsme vytvořili koncept výuky a tým lidí, kteří u nás chtěli rozvíjet výuku finanční gramotnosti. Následně jsme začali výuku propojovat do různých předmětů s využitím vzdělávání pedagogických pracovníků. Dalším institucím v regionu, včetně jiných škol jsme nabídli zapojení do výuky finanční gramotnosti prostřednictvím projektových dnů yourchance, přednášek odborníků z praxe, soutěže Rozpočti si to! a iniciativě Global Money Week. Realizovali jsme také exkurzi do bank. Posledním krokem bylo, že si naši žáci začali tvořit svoje projekty a zapojovali svoje okolí k účasti na různých akcích s tematikou finanční gramotnosti. Příkladem může být tvorba workshopu Finanční gramotnost aneb co si všechno můžete představit pod finančním vzděláváním na SŠ „Neztraťme se v řeči peněz“ (<https://www.sstebrno.cz/financne-gramotna-skola/>). Žáci si připravili program, do kterého hledali témata, která rezonují společností. Oslovili přednášející, vytvořili grafiku, připravili IT zázemí a v neposlední řadě pozvali nejen svoje spolužáky, ale také veřejnost a jiné střední a základní školy.

V čem spatřujete největší smysl vašich aktivit – pro školu, pro rodiny nejen vašich studentů, pro okolí a vůbec celou společnost?

Tady začnu nejdříve pojmem podnikavost. Podnikavost k nám vstupuje jako další kompetence a vychází z EntreCompu. Pro mě znamená v překladu tvořivost v návaznosti na podnikatelské dovednosti. Následně nám do toho vstupují různé další gramotnosti, v našem případě finanční gramotnost. Pokud žáky zaujmu něčím, co je bude bavit, využijí tyto znalosti také v praktickém životě. Zapojit pak mohou své okolí, rodinu, mohou vytvořit něco nového nebo sehnat finanční prostředky pro realizaci projektu.

Ovlivnila doba pandemie nějak dosažení certifikátu?

To je těžká otázka. Je pravda, že díky covidu jsem musel zrušit některé prezenční akce, na kterých jsme s žáky v rámci projektového učení pracovali delší dobu, a to byla velká škoda. Na druhou stranu jsme díky rozvoji komunikačních technologií ve školství stihli jiné online akce, ve větším množství a zejména pro více žáků. Prioritou pro nás byl rozvoj finanční gramotnosti, takže jsme šli po pomalých krůčcích v certifikačním procesu. Museli jsme změnit myšlení nejen ve škole, ale také žáci museli najednou pracovat jinak a poprat se s touto nestandardní situací. A přímo v té nejhorší době pandemie jsme se učili, co může pro někoho znamenat umět ovládat svoje finanční prostředky, že člověk opravdu nemůže vědět, co se může přihodit během jeho života a následně, jak s těmito situacemi pracovat.

Vaše škola se každoročně účastní celorepublikové soutěže Rozpočti si to!, kterou realizuje projekt Finanční gramotnost do škol společnosti yourchance? Jakou zkušenost s touto soutěží vaše škola má a jaký je podle vás její přínos?

Se soutěží Rozpočti si to! máme u nás ve škole jen pozitivní zkušenosti a vřele ji doporučuji. Je to výborná podpora výuky, žáci se zde mohou realizovat, a to nejenom ve finanční

gramotnosti. Je zde značné propojení také do rodin žáků. Online hra podporuje zdravé finanční návyky, rozebírá a učí principy tvorby domácích rozpočtů, zamýšlí se nad různými formami výdělku apod. Měl jsem možnost vidět i výstupy z pohledu porotce v celorepublikovém finále, žáci zde předvedli nepředstavitelný progres ve znalostech finanční gramotnosti. Jejich týmová spolupráce a komunikační dovednosti byly excelentní.

Blíží se další ročník mezinárodní iniciativy Global Money Week 2022, které se Česká republika znovu zúčastní. Bude se aktivít v rámci týdne vzdělávání účastnit i Vaše škola? Pokud ano, jak?

V letošním roce se budeme opět účastnit, již jsme přihlášení. Rádi bychom témata zaměřené na exekuce a kyberbezpečnost v bankovníctví. Doufám, že letos již některé akce proběhnou i prezenční formou.

Co byste vzkázal nebo doporučil učitelům finanční gramotnosti?

Všem bych předně poděkoval za jejich práci, a to nejenom v této nelehké době. Finanční gramotnost je potřebná během celého našeho života a bude na nás kladen čím dál větší tlak na rozhodování o nakládání s našimi penězi. Proto musíme žáky co nejvíce učit a připravovat na tvrdou realitu života. Víím, že ve školách mohou být někdy překážky, ale jestli se chce, dá se vše překonat. Pokud by někdo potřeboval pomoci s konceptem finanční gramotnosti, doporučuji yourchance o. p. s.

Děkujeme za Váš čas a rozhovor!